

החולץ ליבמתו פרק רביעי יבמות מט.

מסורת הש"ס

(א) קדוּשַׁן עַד: לַעֲמֵד מִלֵּךְ.
(ב) לִקְרָא פֶה: (ג) [לַעֲמֵל
דְּבַר] (ד) [עַי] (ה) [עַי]
הַרְבֵּי מִכְרַתוֹת רִישׁ פִּי ד'
לְחֻמֹּתַי (ו) [לַעֲמֵל חֵי:י].
(ז) לַעֲמֵל חֵי: (ח) לַעֲמֵל ד'.
(ט) לִקְרָא זֵל: (י) [מְכֻבָּשׁ
סָתָה]. כֵּט: קְדוּשַׁן סָתָה.
(כ) רִשִׁי לֵי: (ג) [קְדוּשַׁן
סָתָה. מַעֲשֵׂי, ט] (ד) [דְּבָרִים
כֵּט]. (ה) [דְּבָרִים כֵּט].
(ו) [זֵל אַחֵר זֵל מַשְׁתָּה].
(ז) [וּקְרָא יֵל: (ח) כְּדֻלָּתָהּ
זֵיץ יֵל: דְּבַר: (ט) [דְּבַר יֵל].

ורה אור השלם

1. לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת
אִשְׁתּוֹ אָבִיו וְלֹא יִגְדֹּל
בְּנֵה אָבִיו: דְּבָרִים כֵּן א
2. לֹא יָבֹא מִמּוֹר בְּקֶהֱל
יֵי גַם דּוֹר עֲשִׁירִי לֹא יָבֹא
לֹו בְּקֶהֱל יֵי: דְּבָרִים כֵּן ג

גליון הש"ס

תום' ד"ה לכתוב רחמנא
ובו' ולפיר' צ"ל ובו'.
וכפיר' צ"ל כצ"ל:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כל שר וכו' ומחמת קורנה דאביו וברגין נושא: (ב) ד"ה לא יקח וכו' דמחייבי מיתות הוא אבל אלא יגלה: (ג) תוס' ד"ה שמעון וכו' מפי גמרא. ג"כ בפרק יש נוטלין דף קל ע"ב: (ד) ד"ה לכתוב וכו' דפרקין קמא דסנה כרבי יהודה. ג"כ ע"ל דף י' בתוספות ד"ה לרבי יהודה:

מוסף רש"י

כל שאר בשר שהוא
בלא יבא. אע"פ שאינו
אלא בלא חולד ממזר
(קדושין טז.) כל
שחייבין על אומה גיאה
כרת צדי שמים (ספ.)
הכל מורדים. שמעון
המימי דלמך יש ממזר
מחייבי כריתות מודה בגא
על הגדה ור' עקיבא
דלמך יש ממזר מחייבי
לאין מודה בגא על
הסוקה (קדושין טז.).

תוֹם' חֹד מִקְמָאִי' **הַכֵּל** מוֹדִים בָּבֶל עַל הַהֲדָה
יְכֵס הַסּוּטָה וְעַל שְׁמוֹרֶת
וְעַל הַחֵטָא הַלֵּל מִמּוֹד הָאֵל
דְּאִמְרֵי הָאֵל עַל הַסּוּטָה
וְהָאֵל מִמּוֹד הָאֵל הִ"מ
זֶה נוֹתֵן אִ"ל מִדְּמוּרֵיתָא
מִכֵּל דְּרַח גִּישָׁאן הוֹלֵד
מִמּוֹד מִדְּרַבֵּן, חוּ הוֹלֵד
שִׁשְׁנֵי הָאֵשָׁה שִׁחֵלָךְ
בְּעֵלָה מִלִּמְיָהּ וְאֵלִי תֵּל
בְּעֵלָה וְהִיא־נָה בְּעֵלָה
תֵּצֵא מִזֶּה וְזֶה הוֹלֵד
מִמּוֹד [מִמְיָה], פִּירִישׁ
שִׁשְׁנֵי דְּמוּרֵיתָא וְיִמְרָשָׁן
דְּרַבֵּן מִשּׁוֹם קִנְסָא שְׂמָא
וְהוֹלֵד גֵּרֵשׁ הוּא וְנִשָּׂא
יִמְרָשָׁה אִשּׁוּר בְּכִמְרוֹת
שִׁאן בִּ"ד מִתְּנִין לַעֲקֹד
דְּבִר מִן תְּקֵרָה, וְיֵאֵי
בְּכִמְרוֹת הָאֵשָׁה שִׁאֲשׁוּר
בְּכִת יִשְׂרָאֵל הוֹכִי אִשּׁוּר
בְּכִפְתָּא אֲחֵרָה רַבָּה שִׁאֲשׁוּר
בְּכִמְרוֹת, אֲלַמָּא יֵאֵי מִמּוֹד
אֲלַמָּא מִדְּרַבֵּן אֲלֵי לָאו
(ב) דְּבִרִי הָאֵל חוּ
מִמּוֹד וְאִפִּי לִרְ"שׁ תְּחִימִי
לֵעֵנִי דְּאִתְּמַר לֵעֵל
(ג) טְבִילָה אֲחֵרָה לֵעֵל
הָרַבֵּא־נָה פִּי לֵעֵנִי טְבִילָה
שִׁחֵלָךְ צִירִי טְבִילָה אֲפִי
שִׁחֵלָךְ בָּלֵשׁ לֵעֵל
טְבִילָה אֲחֵרָה לֵעֵל

מִתְנִי' כִּל שֶׁאֵר בָּשָׂר שְׂהוּא בָּלָא יִבָּא. כִּל קוֹרְבָנָה שְׂהִיא בָּלָא וְאִפִּי
אִין בָּה כִּרְת כְּגוֹן אֲנוּסָת אֲבִיו וְכִרְבִּי יְהוּדָה דְּהוּא בָּלָא דִּלָּא
יִגְלָה כְּנֶף אֲבִיוִי וּמִמַּמְת קוֹרְבָנָה (א) כְּגוֹן נוֹשָׁא חֲלוּמָא דְּהוּי בָּלָא יִבְנֵה
וְהוּי לָא דְקוֹרְבָנָה בָּלָא כִּרְת: כִּל שְׁחִיבִין עָלֵיו כִּרְת. אֲבָל נוֹשָׁא חֲלוּמָא
בָּלָא הוּי מִמּוֹר: (ב) לְקִיִּים דְּבִרִי רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ. לָא הִיא כְּמוֹת בְּמַגְלָה אֲלָא
דְּבִרִי ר' יְהוֹשֻׁעַ כִּי: מֵאֲשֶׁשׁ אִישׁ.
שְׁחִיבִי מִימּוֹת כִּי: גַּמ' וְסָכִיד לָא
יִבָּא מִמּוֹר. וְסָמְכִין לֵיה לָא יִגְלָה:
דְּר' יְהוּדָה וְרַבָּנן בִּפְרָק נוֹשָׁאִין עַל
הַאֲנוּסָה (למנון דף 15:). וְלִרְבִּי יִמְיָא.

בכתובות (דף כט:) וקידושין (דף סח.)

ומן הכל היה עושה ר"ע ממזרים חוץ
 ממלמנה לכ"ג שעושה חלליו ולא
 מדקאמר חוץ ממלמנה אלמא
 חייבי שלא נאזין מנחת קורבן
 כגון מחזיר גרושתו משנישאת
 ויכגון נתינת לישראל דקיימא בלא
 (דברים ו) ומשבע אומות
 הוא וכו' עמוי נשאל בת ישרא
 ונבניו ממזרים: חייבי עשה. מירא
 אלומוי קודם ג' דורות דכתיב (דברים

(ג) דור שלישי יבא להם ולא שני ולא
הבא מכלל עשה עשה. והא דר' ישבב
ממי בכתובות (סז) בואו וגו' על
עקיבא בן יוסף שהיה אומר כל שאין
לו ביהא בישראל הולד ממזר: **סבר**
רננן. דפליגי אדרבי יהודה
בגושאין על האלוה (למקן דף ז)
ואמר ר' יגלה יגלה כנף אציו בשומרת
יבם של אציו הכתוב מדבר דהוא ליה
דבר אשת אחי אציו ובכרת והאי דהדר
כתבא בשמנה תורה משום למסמן
ליה לא יבא ממזר ולא שמעיין דש
ממזר מחייבי כריתות: ה"ג ורבי
יהושע לכתוב רחמנא לא יגלה. כלומר
אף בשומרת יבם של אציו משתמע
לא בלשונות אציו משמע לכתוב

יגלה כנף אצוי לחודיה ולאשמעין דיש ממזר מחייבי כריתות לרבין ואז מחייבי לאוין לרבי יהודה וכל שכן מאשת אב דהויא זכרת ומיתה: לא יקח. איש את אשת אצוי למה לי למכתב אלא ש"מ ממדכציה הא קמ"ל דלא יבא ממזר עלה קאי דמיה הוא דהוי ממזר משום דחייבי מיתות הוא (ט) ואלא יגלה כנף אצוי לא קאי. ואי קאיא כנף אצוי למאי כתביה אי בשומרת יבם לעבור עליי בשני גלאוין ערות אחי אביך לא תגלה (י) ולא דלא יגלה כנף אצוי ואי באנוסת אצוי אשמעין דאסורה: מלא יקח עד לא יגלה. דהיינו באשת אב הכתובה בין לא יקח ללא יגלה: הכל מודים. אפילו שמעון התימני: צדק על הנדה. אע"ג דקאי זכרת אין הולד ממזר: והבא

ובבתינו לא יבא ממזר. וא"ת והא מפסיק קרא ללא יבא פלוני
לא חשיב הפסק: **לכתוב** רחמנא או לא יקח או לא
שמעין דיש ממזר מחייב כריתות לרבנן או מחייב לאוין לר' יהו
ללא יבא ממזר עליה קאי דמיניה הוא דהוי ממזר משום דחייב מי
השת אב הכתובה צין לא יקח ללא יגלה וקשה חדא שמוחא הספרי
הכתובה צינים עוד אמאי כתב לא יגלה גבי ממזרות ועוד
האשכ שער חייב כריתות דמישאר דר' יונה ונראה לר"י כגירסא
דמי שמעין כריתות דהא דומיא לראשית אב ללא תפסי בה קידוש
דדרי יונה אמו דליתקיש כל העריות כדאמר' ברש"י על יצחק
עד לא יגלה דהיינו חייב כריתות הוי ממזר ואחא לרבויי כל חייב כ
גא יגלה בכלל דאי הוי בכלל לא לכתוב אלא לא יגלה ושמעון המימני
ומלא יקח עד לא יגלה הוי הולד ממזר ואין לא יגלה בכלל אלא
קמא דסבר כרבי יהודה (י) דאמר בנזוסא אביי הכתוב מדבר
בממזר ואין לא יגלה בכלל: **הכל מודים בבא ע"ה הגדה וע"ה**
דמחזיר גרושתו וקאמר דהולד ממזר אע"ג דלאו חייב לאוין דש
(הג) גבי משנה דמחזיר גרושתו ועוד אי קאי הלל מודים אלא דש
ממזר הוי ממזר לרבי עקיבא מיבמה לשוק לשום מנא כדאמר בפ"ק
שאלין ממזר כו' וקאמר לאפוקי מדברי עקיבא דאמר אין קידושין
יצא ועוד אמר בפ"ק עשרה יוחסין (קדושין 97 ע"ה) גבי כותים ש
דאמר אין קידושין תופסין בחייב לאוין ובפרק האשה רבה (לקמן)
עקיבא דאמר אין קידושין תופסין בחייב לאוין אבל חכמים או
תנא דר"ע הוא דמחייב לאוין דשאר הוא דהוי ממזר מחייב
דרי עקיבא שיהא לאו דשאר הוי ממזר מיבמה לשוק וס"פ נפרש
הוי ממזר מדבריה ונראה לר"ם דמחזיר גרושתו ונפרש הוי כו'

ישמעון התימני אומר
הלכה מפי גמרא
האומר (קדושין דף סו: ושם)
פסיהתא 3333 המא (ד' ה)

מתני' איהו^א ממזר כל שאר בשר שהוא כלא יבא דברי ר"ע^ב שמעון התימני אומר יכל שחייבים עליו כרת בידי שמים והלכה כדבריו ורבי יהושע אומר כל שחייבין עליו מיתת בית דין אמר^ג רבי שמעון בן עזאי מצאתי מגלת יוחסין בירושלים וכתוב בה איש פלוני ממזר מאשת איש לקיים דברי רבי יהושע^ד ואשתו שמתה מותר באחותה גרשה ומתה מותר באחותה נשאת לאחר ומתה מותר באחותה^ה וכמותו שמתה מותר באחותה חלץ לה ומתה מותר באחותה נשאת לאחר ומתה מותר באחותה: **גמ'** מ"מ דרבי עקיבא דכתיב ולא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו^ו כנף שראה אביו לא יגלה וסבר לה כר' יהודה דאמר באנוסת אביו הכתוב מדבר דהויא לה חייבי לאוין וסמך ליה^ז לא יבא ממזר בקהל ה' אלמא מהני הוי ממזר^ח ולרבי סמיאי דמרבה שאר חייבי לאוין דלאו דשאר ולרבי ישבב דמרבה אפילו חייבי עשה נפקא להו מולא ושמעון התימני סבר לה כרבנן דאמרי בשומרת יבם של אביו הכתוב מדבר דהויא לה חייבי כריתות וסמך ליה לא יבא ממזר אלמא מחייבי כריתות הוי ממזר ורבי יהושע לכתוב רחמנא לא יגלה לא יקח^ט (ולא יגלה) למה לי אלא לאו הכי קאמר מלא יקח עד לא יגלה הוי ממזר מפי לא הוי ממזר^י אמר אביי הכל מודים בבא על הנדה ועל

כרבי עקיבא דיש ממוזר
ההוא דלמא לקמיה דרבי
ד' נג: וסא) אלא ודאי ר'
ההוא ליה למיתי וכן היה
כר' יהושע ומיהו חסד
דלא אפשר לומר דל' יה
דמוקי קרא בלגוסא אציו
אציו ממוזר מאש
צ"ד קסס ואי משום
כר' יהושע וי"ל דנקט קר'
מייבי משום דל' יה

שמעון התיימן אומר בו' והלכתי בדבריו. מע"ג דאין למדין הלכה מפי גמרא (ו) ט הכא הלכתא חוטיה דסתמא דפרק האומר (קדושין 77 ק: וס) נראה עיקר דכא' גוונא קרי הלכתא פסקיתא צבא קמא (ד' קג.) ומהמכתב ע"ז (17 ק: וס) בההיא דכל המצנע ידו על המצנעות ולגילוי

ומא (דף יד. וס) אמר פשיטא בי
וייבי לאוין כשרים יניחו וצפרק שני
לעיל (כד) קאמר רב פפא מסתברא
וייבי לאוין פססי בהו קידושין ולעיל
דף (מה) פסקין לעובד כוכבי
עובד הבא על פס ישרא' חולב כשר
בכמה אמוראי דאיידי ב'רמא מחזיר
ר'ושמו ולר"ע לא משכחם לה ז'רה
לאוין קידושין מופסין בחייבי לאוין
ב'רבי יהושע גמ' י'ס לר'וכח דלא קי"ל
ווחי' דאמר לעיל (סו:) וחי'בי
אז למדוה אל'א מ'אשת אז וחי'בי
ר'יתות דמו ל'אשת אז לכ'וי עלמ'א
לעיל ז'ר'ס פירקין (דף ז) קאמר

[illegible]

בנים יניהו ולא שׂיר מנייהו ממור
לא לא יגלה ופי' דמלא יגלה לחודיה
מה לי למכבז אלף שׂמ מדמביה
דקאי ויזן לא יקח עד לא יגלה היינו
לא משמע כפירשו דקאי על אשת
מור דהוי ממור ועוד דלליף ר'
לא לא יקח לא יגלה דמלא יקח
(ד' מד: ד"ה עשה) או מהיקישא
שׂמ דמלא יקח היינו חייבי סקילה
בשומרה יבס הכמוז מדבר ולא הוי
דאמר באנוסת אביו הכמוז מדבר
ולפירוש ר"י ז"ל לתנא דפירקין
ארין דמלא יקח עד לא יגלה הוי
ר' עקיבא פליג ארנבן דמנייהו
לר"ם דא"כ ה"ל לאתויי לעיל ד'

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

קמח א מ"י פט"ו מהל'
איסורי ביאה הל' א'
סמג לאוין ק"ז טו"ש"ע
אה"ע סימן ד סעיף יג:
ק"ב ב מ"י שס פ"ג הל' ט'
סמג לאוין שס טו"ש"ע
שס ס"י טו סעיף כז:

תוספות ישנים

(N) ועוד ראינו דלמך רב
 נחמתי (קידושין ע"ו) גבי
 ממונו ממזר מאחוסו וממזר
 מאחשת איש מערבינו איש
 ממזר משמע שיש ממזר מאחוסו
 והכוונה חייבי כריתות וכן
 לעדות להם קאי אליהם
 ר' אלעזר ור' אלעזר א"ל
 ר' יהודה דהא דהא איהו כפר
 ממזר מחייבי כריתות
 דלמך לעיל (ד. א.)
 שנהלוק אע"פ שנהלוק ב"ש
 גזירות מודים שאין
 ממונו אלא ממזר שאסורו
 אסור ערוה כמות כהן

תום' חד מקמא' (המשך)

[illegible]

(א) נראה ד"ל ומשמע דמן
הנשואין הוי ממוזר מדרבנן
לד"ה ואפי' לשמעון התימני.
(ב) מתיבתא הא לאתמר עד
ענינא ג' שיער לעיל מ"ז ע"ב.
(ג) אולי ז"ל ויש מפרשים
דהיינו טעמא וכו' שאין בו
חסור כלל ולא נהירא אלא
משמע דבין לרבנן וכו'.